

การศึกษาสถานภาพและความสามารถในการแข่งขันของ
ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

สำนักบริหารการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

จัดทำโดย
บริษัท ซี เอ อินเตอร์เนชั่นแนล อินฟอร์เมชั่น จำกัด
มิถุนายน 2553

คำนำ

รายงานสรุปการศึกษาสถานภาพและความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา “โครงการการประกอบธุรกิจบริการของไทย เพื่อจัดทำแนวทางในการอนุญาตหรือมาตรการสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศและส่งเสริมพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย ” ข้อมูลที่นำเสนอนี้ได้จากการศึกษาทั้งข้อมูลทฤษฎีและปฐมภูมิร่วมกันเพื่อวิเคราะห์ด้านสถานภาพการประกอบธุรกิจ และความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการเป้าหมาย ซึ่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ได้มอบหมายให้บริษัท ซี เอ อินเตอร์เนชั่นแนล อินฟอร์เมชั่น จำกัด ดำเนินการในช่วงเดือนสิงหาคม 2552 ถึง มิถุนายน 2553 โดยข้อมูลทฤษฎีนั้นได้จากการศึกษาทบทวนข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแต่ละธุรกิจทั้งในภาครัฐและเอกชน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิได้จากสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญในธุรกิจ การสำรวจความคิดเห็นจากผู้ประกอบการในธุรกิจ และการสัมมนาระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐภาคเอกชนในธุรกิจ

ทั้งนี้รายงานฉบับสมบูรณ์ ที่มีเนื้อหาครบถ้วนในส่วนกรอบแผนงานและกลยุทธ์ในการป้องกันผลกระทบและการพัฒนาขีดความสามารถของสถานประกอบการไทย เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือการเข้ามาประกอบกิจการของสถานประกอบการต่างชาติ ผู้อ่านสามารถติดต่อขอข้อมูลได้จาก สำนักบริหารการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

คณะที่ปรึกษาโครงการขอขอบคุณกรมพัฒนาธุรกิจการค้าและหน่วยงานทั้งภาครัฐและสมาคมธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถานประกอบการในทุกสาขาธุรกิจ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้การศึกษาครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ทุกประการ

หัวหน้าทีมที่ปรึกษาโครงการ ฯ

เพียรจิต สิงห์โทธราช

บริษัท ซี เอ อินเตอร์เนชั่นแนล อินฟอร์เมชั่น จำกัด

มิถุนายน 2553

สถานภาพและความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจธนาคารพาณิชย์

ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง ธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ ภายใต้พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างชาติ และสาขาของธนาคารต่างชาติ

ผลจากการศึกษาข้อมูลในธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย สามารถสรุปสาระสำคัญของสถานภาพของธุรกิจได้พอสังเขป ดังนี้

จำนวนกิจการทั่วประเทศที่มีสถานะคงอยู่ ณ เดือนเมษายน 2553 มีจำนวนรวม 32 ราย แบ่งเป็น ธนาคารพาณิชย์ 14 ราย สาขาธนาคารต่างประเทศ 15 ราย ธนาคารพาณิชย์ เพื่อรายย่อย 2 ราย และธนาคารลูกของธนาคารในต่างประเทศ 1 ราย (บริษัทมหาชนที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ได้ โดยมีธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศถือหุ้นไม่ต่ำกว่า 95%) ในช่วง 5 ปี (2548-2552) จำนวนกิจการมีอัตราการเติบโตลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.82 ต่อปี จำนวนธนาคารพาณิชย์มีจำนวนค่อนข้างไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากข้อจำกัดที่เข้มงวดของธนาคารแห่งประเทศไทยในการให้ใบอนุญาต ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่มีต่างชาติเข้าร่วมถือหุ้นเกือบทั้งหมด โดยข้อจำกัดการถือหุ้นของต่างชาติไม่เกินร้อยละ 25 แต่มีกิจการบางรายที่ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 โดยมีการขออนุญาตผ่านกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีกิจการธนาคารที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ ที่มีการถือหุ้นโดยต่างชาติ 100% อีกด้วยกิจการธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดมีรายได้รวมกันประมาณกว่า 6 แสนล้านบาท ในปี 2551 โดยในรอบ 5 ปี (พ.ศ. 2547-2551) รายได้มีการเติบโตเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 14.78 ต่อปี สำหรับการเข้ามาขออนุญาตของธุรกิจธนาคารที่เป็นกิจการของต่างชาติ 100% พบว่ามีการขออนุญาตเข้ามาจำนวน 5 ราย เหตุผลในการอนุญาตเนื่องจากเป็นประโยชน์ต่อ ประเทศไทยในการสนับสนุนให้มีการลงทุนในตลาดทุนและส่งผลให้สถาบันการเงินมีความมั่นคงขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยได้รับการอนุญาตจากกระทรวงการคลัง นอกจากนี้ยังมีสาขาธนาคารต่างประเทศที่เข้ามาให้บริการในไทย จำนวน 15 ราย ส่วนใหญ่เป็นกิจการจากประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และไต้หวัน เป็นต้น

ด้านความสามารถในการแข่งขันจากผลการศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่าจุดแข็งที่ชัดเจนของผู้ประกอบการไทย คือ การมีฐานลูกค้าเดิมในประเทศเป็นจำนวนมากอยู่แล้ว ส่วนจุดอ่อน พบว่ามีหลายด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงค่อนข้างสูงและไม่มีความเป็นสากล การไม่มีบริการธุรกรรมทางการเงินที่หลากหลายและซับซ้อน การไม่มีสาขา / เครือข่ายในต่างประเทศทำให้เสียเปรียบกิจการต่างชาติ และมีต้นทุนในการให้บริการค่อนข้างสูง

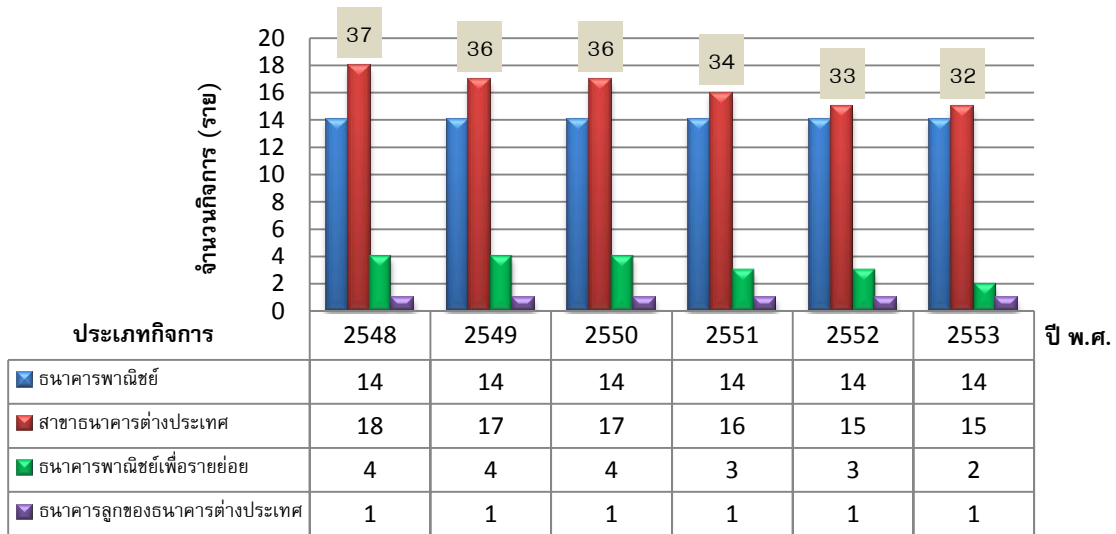
ทั้งนี้สามารถสรุปสถานภาพและสภาวะ การแข่งขันของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย มีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลทางเศรษฐกิจที่สำคัญของธุรกิจธนาคารพาณิชย์

ข้อมูลทางเศรษฐกิจที่สำคัญประกอบไปด้วยประมาณการจำนวนกิจการในธุรกิจ ประมาณการมูลค่าตลาดจากรายได้ของธุรกิจ สัดส่วนของจำนวนผู้ประกอบการในธุรกิจที่มีสถานภาพคงอยู่และมีการดำเนินธุรกิจอยู่จริง ทั้งกิจการที่เป็นธนาคารพาณิชย์ไทย ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย ธนาคารลูกของธนาคารต่างชาติและสาขาของธนาคารต่างชาติ ซึ่งรายละเอียดมีดังต่อไปนี้

1.1. จำนวนกิจการในธุรกิจ

จำนวนกิจการที่มีสถานะคงอยู่และมีการดำเนินธุรกิจอยู่จริง
จำแนกตามประเภทกิจการ ในปี 2548-2553

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (มีนาคม 2553)

จำนวนกิจการทั่วประเทศที่มีสถานะคงอยู่ ณ เดือนมีนาคม 2553 มีจำนวนรวม 32 ราย แบ่งเป็น ธนาคารพาณิชย์ 14 ราย สาขาธนาคารต่างประเทศ 15 ราย ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย 2 ราย และธนาคารลูกของธนาคารในต่างประเทศ 1 ราย (บริษัทมหาชนที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ได้ โดยมีธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศถือหุ้นไม่ต่ำกว่า 95%) ได้ในช่วง 5 ปี (2548-2552) จำนวนกิจการมีอัตราการเติบโตลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.82 ต่อปี ด้านการกระจายตัวของสาขาธนาคารพาณิชย์ที่ให้บริการทั่วประเทศ พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 33.37) รองลงมาคืออยู่ภาคกลาง (ร้อยละ 31.57) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 11.65) ตามลำดับ โดยหากพิจารณาจำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ไทยทั่วประเทศ พบว่า ธนาคารไทยพาณิชย์มีสาขามากที่สุดจำนวน 987 สาขา (ร้อยละ 17.06) รองลงมาเป็นธนาคารกรุงเทพ จำนวน 915 สาขา (ร้อยละ 15.81) และธนาคารกรุงไทย จำนวน 888 สาขา (ร้อยละ 15.34)

ทั้งนี้จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย สามารถแจกแจงรายชื่อกิจการธนาคารแต่ละประเภท ณ ปี 2553 ได้ดังนี้

➢ ธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank) ซึ่งต้องมีกองทุนชั้นที่ 1 อย่างน้อย 5,000 ล้านบาท

1) ธนาคารกรุงเทพ	8) ธนาคารไทยพาณิชย์
2) ธนาคารกรุงไทย	9) ธนาคาร CIMB Thai
3) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา	10) ธนาคารธนาชาต
4) ธนาคารกสิกรไทย	11) นครหลวงไทย
5) ธนาคารเกียรตินาคิน	12) ธนาคารยูโอบี
6) ธนาคารทหารไทย	13) ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ (ไทย)
7) ธนาคารทีสโก้	14) ธนาคารสินเอเซีย

➢ ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย (Retail Bank) ซึ่งต้องมีทุนชั้นที่ 1 อย่างน้อย 250 ล้านบาท มี 2 แห่ง

1. ธนาคารไทยเครดิต เพื่อรายย่อย	2. ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ เพื่อรายย่อย

> ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ มี 1 แห่ง คือ

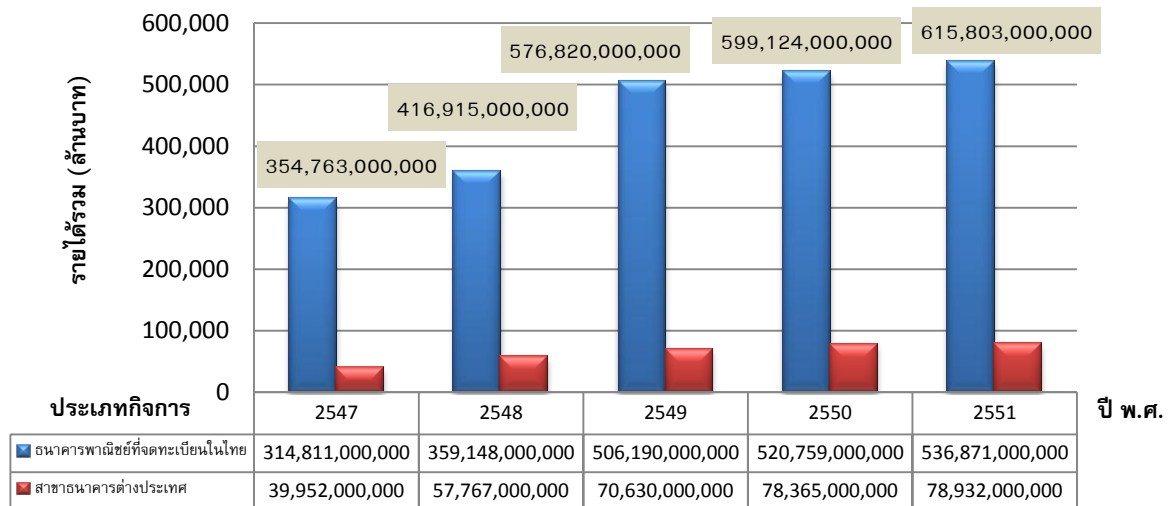
ธนาคารเมกะ สากลพาณิชย์

> ธนาคารสาขาของต่างประเทศ มี 15 แห่ง คือ

1) ธนาคารเครดิต อะกริกอล คอร์ปอเรทแอนด์อินเวสเมนท์แบงก์	8) ธนาคารมิซูโฮ คอร์ปอเรท
2) ธนาคารเจพีมอร์แกน เซส	9) ธนาคารแห่งโตเกียว-มิตซูบิชิ ยูเอฟเจ
3) ธนาคารซีดีแบงก์	10) ธนาคารแห่งประเทศจีน
4) ธนาคารซูมิโตโม มิตซุย แบงกิ้ง คอร์ปอเรชั่น	11) ธนาคารแห่งอเมริกาเนชั่นแนล แอสโซซิเอชั่น
5) ธนาคารดอยซ์แบงก์	12) ธนาคารอาร์ เอช บี
6) ธนาคารเดอระรอยัลแบงก์อ็อฟสกอตแลนด์ เอ็นบี	13) ธนาคารอินเดียเอ็นโอเวอร์ซีส์
7) ธนาคารบีเอ็นพี พารีบาส์	14) ธนาคารโอเวอร์ซี-ไชนีสแบงกิ้งคอร์ปอเรชั่น
	15) ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้แบงกิ้งคอร์ปอเรชั่น

1.2. มูลค่าตลาดจากรายได้ของธุรกิจ

รายได้ของธุรกิจจำแนกตามประเภทกิจการ ในปี 2547-2551

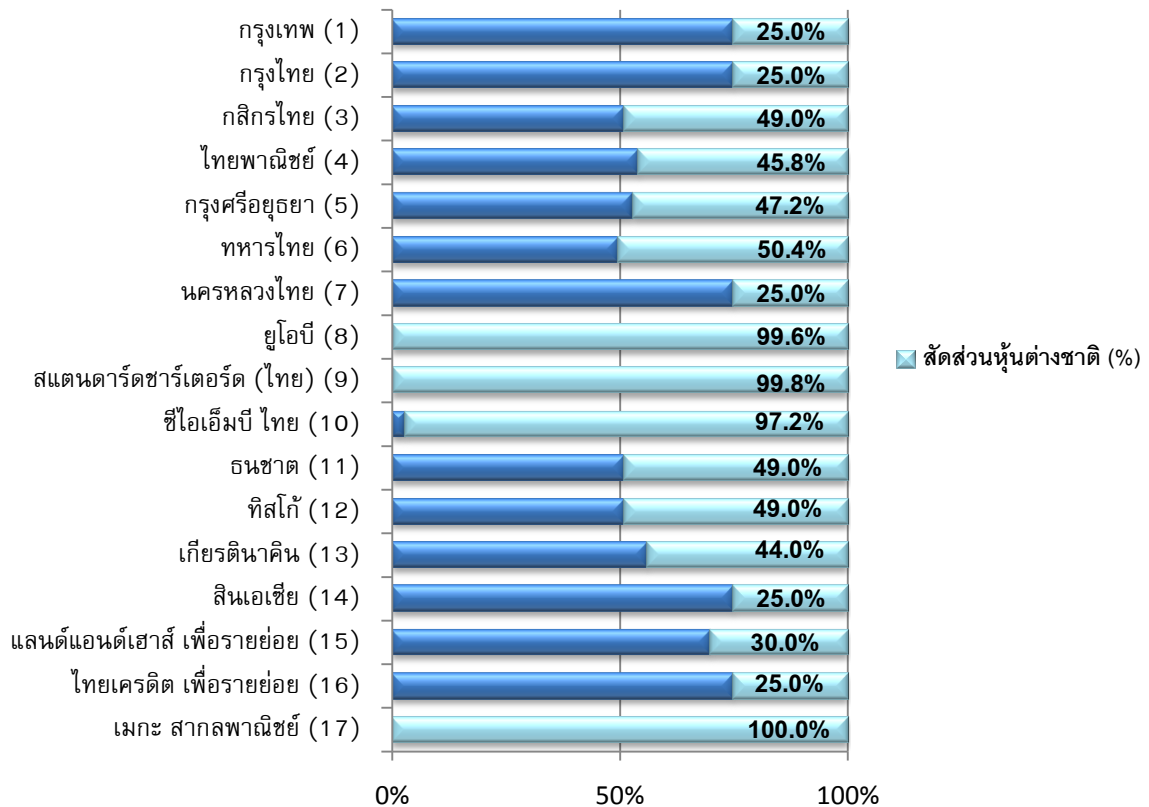
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2553)

ด้านการประเมินมูลค่าตลาดของธุรกิจจากฐานข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า รายได้รวม ณ ปี 2551 มีมูลค่าประมาณ 615,803.00 ล้านบาท จำแนกเป็นรายได้ของธนาคารพาณิชย์ 536,871.00 ล้านบาท และสาขาของธนาคารต่างประเทศ 78,932.00 ล้านบาท โดยรายได้รวมในรอบ 5 ปี (ช่วงปี พ.ศ.2547-2551) มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.78 ต่อปี ผู้นำตลาดของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งมีรายได้สูงจากฐานข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในช่วงปี พ.ศ.2549-2551 ได้แก่ บมจ.ธนาคารกรุงเทพ บมจ.ธนาคารกรุงไทย บมจ.ธนาคารไทยพาณิชย์ บมจ.ธนาคารกสิกรไทย บมจ.ธนาคารทหารไทย บมจ.ธนาคารกรุงศรีอยุธยา บมจ.ธนาคารนครหลวงไทย บมจ.ธนาคารธนชาติ บมจ.ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ (ไทย) และ บมจ.ธนาคารยูโอบี เป็นต้น โดยในปี 2551 พบว่า ผู้ประกอบการที่เป็นผู้นำตลาดทั้งหมดมีต่างชาติร่วมทุน แต่สัญชาติของผู้ถือหุ้นไม่แน่นอนโดยสัญชาติของผู้ถือหุ้นมีการเปลี่ยนแปลงตามการซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์

1.3. สัดส่วนของการลงทุนของผู้ประกอบการไทยกับผู้ประกอบการต่างชาติ

จากข้อมูลผู้ประกอบการของธนาคารแห่งประเทศไทย ในเดือนมีนาคม 2553 พบว่ามีธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในไทย จำนวน 17 ราย เพื่อชี้ให้เห็นว่าธุรกิจธนาคารพาณิชย์มีต่างชาติสนใจเข้ามาลงทุนเพื่อดำเนินธุรกิจ มากน้อยเพียงใด สามารถพิจารณาได้จากข้อมูลสัดส่วนจำนวนและมูลค่าการลงทุนของผู้ประกอบการไทยกับผู้ประกอบการต่างชาติ พิจารณาการถือหุ้นในธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นบริษัทมหาชนที่มีการซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมด พบว่า กิจกรรมธนาคารธนาคารมีข้อจำกัดการถือหุ้นของต่างชาติ ไม่เกินร้อยละ 25 ตามที่ พ.ร.บ. สถาบันการเงินกำหนดไว้ ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารนครหลวงไทย ธนาคารสินเอเชีย ธนาคารไทยเครดิตเพื่อรายย่อย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีกิจการจำนวนหนึ่งที่ขออนุญาตจากกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย ให้มีผู้ถือหุ้นต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 ได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารธนาชาติ ธนาคารทีสโก้ ธนาคารเกียรตินาคิน และธนาคารแลนด์แอนด์เฮาส์ เพื่อรายย่อย เป็นต้น ส่วนกิจการที่เป็นธนาคารลูกของต่างชาติที่มีนักลงทุนต่างชาติถือหุ้นมากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ ธนาคารทหารไทย ธนาคารยูโอบี ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ (ไทย) และธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย และธนาคารเมกะ สากลพาณิชย์ เป็นต้น (รายละเอียดตามภาคผนวก ก-5)

สัดส่วนการถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย ณ เดือนมีนาคม 2553

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (มีนาคม 2553)

หมายเหตุ: สัญชาติของผู้ถือหุ้นไม่แน่นอนโดยสัญชาติของผู้ถือหุ้นมีการเปลี่ยนแปลงตามการซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์

2. การเข้ามาสู่ธุรกิจธนาคาร ตั้งแต่เริ่มมีการประกาศใช้ พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (ปี 2543-2552)

กิจการต่างชาตินี้ได้รับอนุญาตให้เข้าดำเนินการในประเทศไทย จากฐานข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ณ ปี 2552 มีกิจการต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ตาม พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ จำนวน 5 ราย คือ ธนาคารทหารไทย ธนาคารยูโอบี ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ (ไทย) ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย และธนาคารเมกะ สากลพาณิชย์ และอนุญาตให้ต่างชาติประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยจำนวน 2 ราย คือ ธนาคารจีอี มั่นนี้ เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน) ได้รับอนุญาตในปี 2548 และธนาคารเอไอจี เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน) ได้รับอนุญาตในปี 2549 ซึ่งสถานะปัจจุบันของธนาคารทั้งสองแห่งได้ทำการควบรวมกิจการกับธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) แล้ว นอกจากนี้ยังมีสาขาธนาคารต่างประเทศที่เข้ามาให้บริการในไทยก่อน พ.ร.บ.ฯ ฉบับนี้มีผลบังคับใช้ จำนวน 15 ราย ส่วนใหญ่เป็นกิจการจากประเทศ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และ ไต้หวัน เป็นต้น

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลและส่งเสริมพัฒนาธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

3.1. หน่วยงานกำกับดูแลและมาตรการกำกับดูแล

1) ธนาคารแห่งประเทศไทย มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2551) ดังนี้

- นำหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนของสถาบันการเงิน ตาม Basel II มาบังคับใช้กับธนาคารพาณิชย์ทุกแห่ง เพื่อให้หลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนสามารถสะท้อนความเสี่ยงได้ดี ยิ่งขึ้น สอดคล้องกับภาวะตลาดการเงินที่มีความซับซ้อนขึ้น และครอบคลุมประเภทความเสี่ยงที่สำคัญจากการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงิน

- การวิเคราะห์และติดตามฐานะของสถาบันการเงิน (Off-site Examination) เช่น ติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงฐานะการดำเนินงานของสถาบันการเงินอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ประเมินฐานะและความเสี่ยง โดยรวมกลุ่มธุรกิจการเงินของสถาบันการเงิน เพื่อประเมินผลกระทบต่อฐานะและความมั่นคงของสถาบันการเงินในอนาคต และร่วมกำหนดขอบเขตการตรวจสอบให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่มีอยู่ของสถาบันการเงิน

2) กระทรวงการคลัง มีพันธกิจด้านการเสนอแนะและกำหนดนโยบายการคลังและระบบการเงิน โดยตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551 ที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินกิจการและการให้บริการของผู้ประกอบการต่างชาติ เช่น การจัดตั้งและการขอรับใบ อนุญาต การกำกับดูแลโครงสร้างสถาบันการเงิน การกำกับสถาบันการเงิน การขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ การขอจัดตั้งสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ เป็นต้น

3.2. หน่วยงานส่งเสริมพัฒนาและโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาที่ผ่านมา

สมาคมธนาคารไทย มีโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาที่ผ่านมา เช่น จัดตั้งชมรมตรวจสอบและป้องกันการทุจริต จัดการประชุมสัมมนาวิชาการประจำปี 2553 เรื่อง เทคโนโลยี และมาตรฐานการตรวจสอบและป้องกันการทุจริต (Standard Practices for Fraud Risk Management and Technology) เป็นต้น

4. โครงสร้างของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

จากการศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ประกอบการในธุรกิจ สามารถสรุปโครงสร้างของธุรกิจ ลักษณะการดำเนินธุรกิจ การใช้ทรัพยากรในการดำเนินธุรกิจ กลุ่มเป้าหมายของธุรกิจ ช่องทางและวิถีทางการตลาด ได้ดังนี้

4.1. ลักษณะการดำเนินธุรกิจ ผู้ประกอบการในธุรกิจธนาคารพาณิชย์สามารถจำแนกได้ คือ

1) **ธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบ (Full-service Bank)** สำหรับสถาบันการเงินที่มีความสามารถ และมีทุนเพียงพอสามารถให้บริการทางการเงินแก่ลูกค้าได้ทุกกลุ่มและทำธุรกรรมทางการเงินได้เกือบทุกประเภท ดังนั้นจึงต้องมีเงินกองทุนขั้นต่ำค่อนข้างสูง โดยกำหนดให้ต้องมีกองทุนชั้นที่ 1 อย่างน้อย 5,000 ล้านบาท

2) **ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย (Restricted Bank)** เป็นบริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ถือว่าเป็นสถาบันที่มีความสามารถ แต่มีเงินทุนน้อย จึงมีวัตถุประสงค์หลักในการให้บริการแก่ประชาชนรายย่อย และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีข้อจำกัดการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศ ตราสารอนุพันธ์และธุรกรรมอื่นที่มีความเสี่ยงสูง นอกจากนี้ยังมีเงื่อนไขเกี่ยวกับขนาดของสินเชื่อของลูกค้าต่อราย จึงกำหนดให้มีเงินกองทุนขั้นต่ำน้อยกว่า Full-service Banks โดยกำหนดให้ต้องมีทุนชั้นที่ 1 อย่างน้อย 250 ล้านบาท

3) **ธนาคารที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ (Subsidiary)** บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ซึ่งมีธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศแห่งใดแห่งหนึ่งถือหุ้นโดยตรงหรือทางอ้อมไม่ต่ำกว่า 95% ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น ทั้งนี้ต้องมีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในไทย

4) **สาขาของธนาคารต่างประเทศ (Full Branch)** เป็นสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โดยมีการอนุญาตให้เปิดดำเนินการครั้งแรกเมื่อปี 2431 โดยสามารถให้บริการรับฝากและปล่อยสินเชื่อได้ โดยมีขอบเขตการทำธุรกรรมเท่าเทียมกับธนาคารพาณิชย์ไทย เว้นแต่มีสาขาได้เพียงแห่งเดียวและไม่สามารถที่จะเปิด ATM ของตนเองนอกสถานที่ได้ เนื่องจากการเปิดตู้ ATM นับเป็นเสมือนการเปิดสาขาอีกแห่งหนึ่ง

ทั้งนี้รูปแบบการให้บริการโดยทั่วไปของธนาคารประเภทต่างๆ ได้แก่ เช่น การรับรองและอาวัลตัวเงิน การโอนเงิน บริการด้านการค้าต่างประเทศ การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การบริการวิเทศธนกิจ การเรียกเก็บเงินตามตราสารการเงิน การซื้อขายหลักทรัพย์ทางการเงิน บริการบัตรเครดิต การให้เจ้าผู้หนีภัยแก่บริษัทหลักทรัพย์ล้มละลาย การออกหนังสือค้ำประกัน

4.2. ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจ

ทรัพยากรหลักที่ใช้ในการดำเนินในกิจการธนาคาร ไม่มีความแตกต่างกันมากนักในกิจการแต่ละประเภท แต่สำหรับทุนและผู้เชี่ยวชาญแตกต่างกันออกไปตามประเภทของธนาคาร กล่าวคือ หากเป็นกิจการธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบจะใช้ทุนจากต่างประเทศตามสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติคือ ไม่เกินร้อยละ 25 หรือบางรายไม่เกินร้อยละ 49 ในกิจการที่มีการขออนุญาตเป็นพิเศษ ส่วนกิจการที่เป็นธนาคารลูกของธนาคารต่างชาติจะมีการใช้ทุนจากต่างประเทศในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงคือมากกว่าร้อยละ 95 ขึ้นไป ด้านบุคลากรระดับผู้เชี่ยวชาญได้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดในพรบ.สถาบันการเงินเช่นกัน คือ ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญในระดับกรรมการบริหารที่มีสัญชาติไทยไม่ต่ำกว่า 3 ใน 4 แต่สามารถขอการผ่อนผันให้เพิ่มบุคลากรต่างชาติได้ตามความจำเป็น โดยให้มีกรรมการต่างชาติได้เกินกว่า 1 ใน 4 แต่ต้องไม่เกินกึ่งหนึ่ง เป็นต้น ด้านรูปแบบการบริหารจัดการของกิจการก็แตกต่างกันออกไป โดยกิจการที่เป็นธนาคารลูกหรือเป็นสาขาของธนาคารต่างชาติมักมีรูปแบบการบริหารจัดการที่มีความเป็นสากลมากกว่าตามนโยบายของบริษัทในต่างประเทศ

4.3. กลุ่มเป้าหมายของธุรกิจ สามารถจำแนกได้ตามธนาคารประเภทต่างๆ ดังนี้

1) **ธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบ** ให้บริการทางการเงินแก่ลูกค้าได้ทุกกลุ่มและทำธุรกรรมทางการเงินได้เกือบทุกประเภท กลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่ ประชาชนทั่วไปที่ต้องการใช้บริการของฝากเงิน กู้ยืมเงิน บัตรเครดิต การโอนเงินหรือชำระเงินระหว่างธนาคารหรือระหว่างประเทศ ลูกค้ากลุ่มธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และธุรกิจขนาดใหญ่ต่างๆ ที่ต้องการทำธุรกรรมต่างๆ ผ่านธนาคาร โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นลูกค้าชาวไทยเป็นหลัก

2) **ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย (Restricted Bank)** มีวัตถุประสงค์หลักในการให้บริการแก่ประชาชนรายย่อยหรือสินเชื่อภาคครัวเรือนทั่วไป เช่น การเช่าซื้อ โดยเฉพาะการซื้อรถยนต์และบ้าน เป็นต้น รวมทั้งกลุ่มธุรกิจ

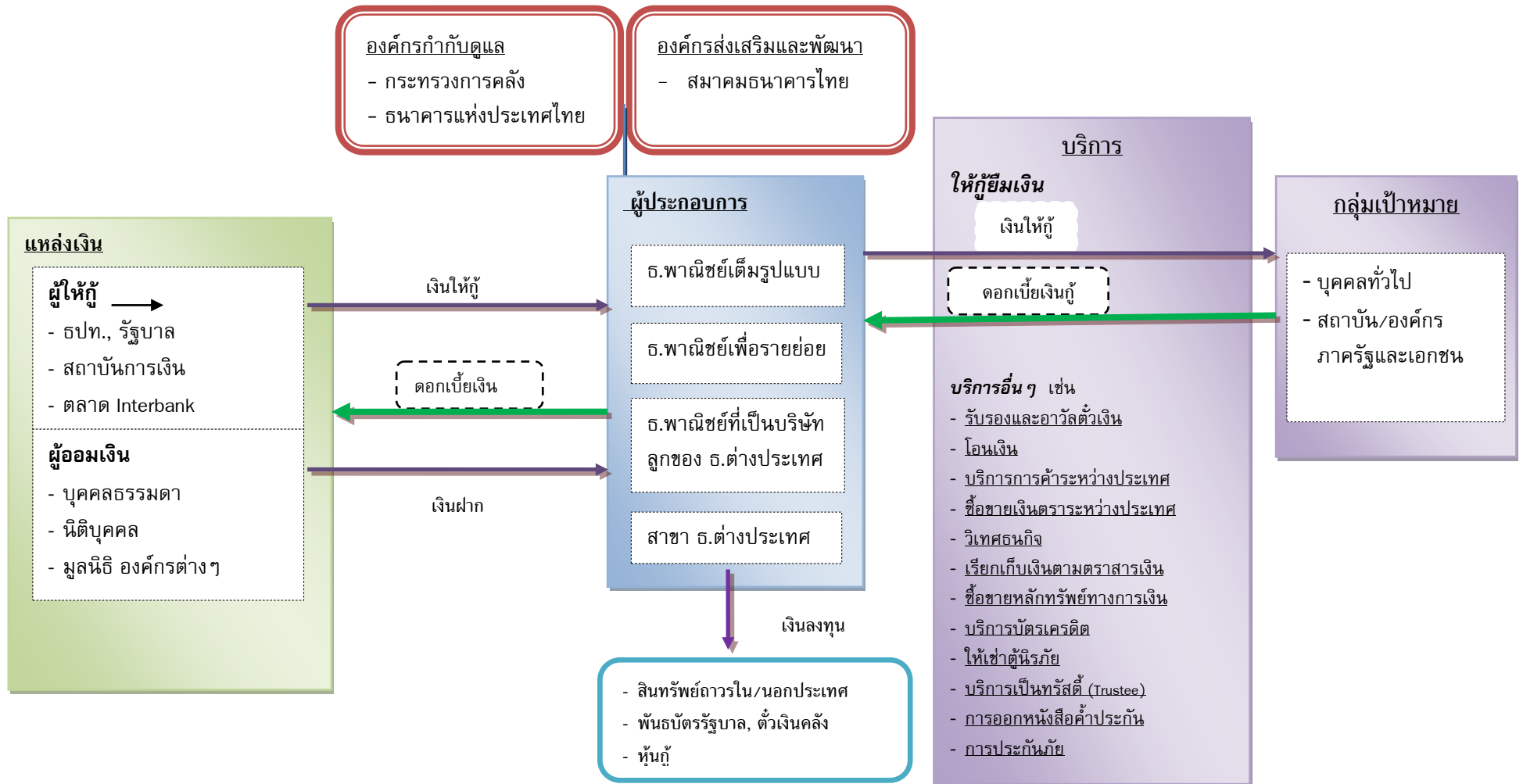
(SMEs) โดยมีเงื่อนไขเกี่ยวกับการปล่อยขนาดของสินเชื่อของลูกค้าต่อรายไม่ให้เกินตามที่กำหนด โดยมีลูกค้าส่วนใหญ่เป็นคนไทย

3) ธนาคารที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ (Subsidiary) เป็นธนาคารลูกของธนาคารต่างชาติที่มีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในไทย ซึ่งได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง หรือธนาคารแห่งประเทศไทย แล้ว โดยมีต่างชาติถือหุ้นมากกว่าร้อยละ 95 การบริการเน้นเฉพาะผู้ใช้บริการในประเทศของตน หรือสำหรับสนับสนุนการทำธุรกรรมกับประเทศนั้นๆ

4) สาขาของธนาคารต่างประเทศ (Full Branch) เป็นสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ให้บริการรับฝากและปล่อยสินเชื่อ โดยสามารถให้บริการธุรกรรมเท่าเทียมกับธนาคารพาณิชย์ไทย แต่มีสาขาได้เพียงแห่งเดียว และไม่สามารถที่จะเปิด ATM ของตนนอกสถานที่ได้ กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มักเป็นชาวต่างชาติที่เข้ามาใช้บริการธุรกรรมหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ซับซ้อนและมักเป็นธุรกรรมระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังเข้ามาให้บริการในกลุ่มลูกค้าสำคัญที่เป็นผู้ประกอบการต่างชาติที่มีฐานการผลิตหรือให้บริการในประเทศไทยอีกด้วย

4.4. ช่องทางและวิธีการตลาด

ช่องทางหลักในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเน้นการติดต่อเจรจากับลูกค้า โดยเฉพาะลูกค้าองค์กร ในขณะที่ลูกค้าบุคคลทั่วไปลูกค้าจะเข้ามาติดต่อขอใช้บริการด้วยตนเอง ปัจจุบันพบว่าการแข่งขันของธุรกิจค่อนข้างสูงในกลุ่มของธนาคารพาณิชย์ที่ให้บริการเต็มรูปแบบ (Full Service) โดยประเด็นสำคัญที่ใช้ในการแข่งขัน ได้แก่ การสร้างภาพลักษณ์ให้ผู้ใช้บริการมีความเชื่อถือและเกิดความไว้วางใจในการใช้บริการ โดยเฉพาะในกลุ่มลูกค้าผู้ฝากเงินและนักลงทุน โดยใช้ประเด็นในการแข่งขัน ได้แก่ ขนาดของกิจการ ระยะเวลาในการเปิดดำเนินกิจการ ความมั่นคงทางการเงิน การให้บริการทางการเงินอย่างครบวงจร โดยได้มีการเสนอบริการให้ครอบคลุมความต้องการใช้บริการของลูกค้ามากที่สุด ทั้งในกลุ่มลูกค้าบุคคลทั่วไปและลูกค้าองค์กร ทั้งการให้บริการทางการเงินในและระหว่างประเทศ และการให้บริการที่เน้นการสร้างความสะดวกสบายในการใช้บริ การสูงสุด เช่น การเพิ่มจำนวนพนักงานและประสิทธิภาพการให้บริการ เพื่อตอบสนองลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว ทั้งถึงและเกิดความประทับใจ การขยายพื้นที่หรือปรับปรุงสถานที่ให้บริการให้มีความสะอาด สะดวก โอเอียง การเพิ่มจำนวนสาขาการให้บริการไปยังพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าในเขตชนบทมากขึ้น เป็นต้น

แผนภาพที่ 1 โครงสร้างของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

5. สถานภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจธนาคารพาณิชย์

5.1. สถานภาพการแข่งขันของธุรกิจธนาคารพาณิชย์จากผู้ประกอบการต่างชาติ

ธนาคารพาณิชย์ถือเป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ โดยทำหน้าที่เป็นแหล่งระดมเงินออมและแหล่งให้กู้เงินขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศ มีการเติบโตควบคู่ไปกับการขยายตัวของเศรษฐกิจและการค้าของไทย ทำให้ภาคธนาคารเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐในการกำหนดนโยบายทางการเงินของประเทศ การที่ธุรกิจการเงินเป็นเครื่องมือควบคุมระบบเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ ทำให้ประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ต่างมีนโยบายจำกัดการลงทุนของชาวต่างชาติในการเข้ามาลงทุนธุรกิจการเงินภายในประเทศตน

ในขณะที่กระแสความกดดันให้มีการเปิดเสรีบริการภาคการเงินจากประเทศพัฒนาแล้วได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับประเทศไทยค่อนข้างมีนโยบายจำกัดการเข้ามาลงทุนในธุรกิจการเงินของธุรกิจต่างชาติมาอย่างต่อเนื่องก่อนเกิดวิกฤตทางการเงินปี 1997 ซึ่งทำให้รัฐบาลไทยต้องเปิดเสรีการเงินชั่วคราว เพื่อเป็นการดึงเงินทุนต่างชาติเข้ามาในประเทศไทย โดยการขยายสัดส่วนการถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ของต่างชาติจากเดิมนั้น พบว่าธนาคารพาณิชย์ กำหนดให้ต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียน แต่จากวิกฤตการณ์ทางการเงิน ส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์ประสบปัญหาอย่างรุนแรง จึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้มีการระดมเงินทุนจากต่างประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของระบบสถาบันการเงินในประเทศ ดังนั้นรัฐบาลจึงอนุญาตให้ต่างชาติสามารถถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์เกินกว่าร้อยละ 49 เป็นเวลา 10 ปีได้ โดยจะไม่บังคับให้ขายหุ้นที่มีอยู่ แต่จะไม่อนุญาตให้ซื้อหุ้นเพิ่มเติมอีกจนกว่าสัดส่วนการถือหุ้นจะลดลงเหลือไม่เกินร้อยละ 49 การลดข้อจำกัดการเป็นเจ้าของธุรกิจธนาคารโดยต่างชาติ ส่งผลให้สถาบันการเงินชั้นนำจากต่างประเทศ เช่น United Overseas Bank (UOB) ของสิงคโปร์ Standard Charter ของอังกฤษ และธนาคารต่างชาติอื่นๆ ได้เข้ามาในตลาดธนาคารของประเทศไทย ในระยะแรกธนาคารต่างชาติได้ให้ความสำคัญและคัดเลือกในการให้บริการแก่ลูกค้ารายใหญ่ๆ (Corporate clients) แต่ภายหลังปี 1997 เป็นต้นมา ธนาคารเหล่านี้ได้พยายามขยายฐานลูกค้ามายังระดับกลางและระดับล่างหรือสินเชื่อส่วนบุคคลมากขึ้น รวมทั้งได้มีความพยายามในการเพิ่มการลงทุน โดยใช้ Local fund มากขึ้น

สำหรับประเด็นการเปิดเสรีธุรกิจภาคธนาคาร พบว่าประเทศไทยได้เผชิญความกดดันจากประเทศต่างๆ อย่างมาก โดยเฉพาะสหรัฐฯ โดยมีเหตุผลที่สนับสนุนให้มีการรวมตัวทางการเงินกับประเทศอื่นๆ มากขึ้น เช่น ทำให้สามารถดึงดูดเงินทุนต้นทุนต่ำจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น การกระจายความเสี่ยงข้ามประเทศ เป็นการก่อให้เกิดความโปร่งใสและธรรมาภิบาลมากขึ้น รวมทั้งลดความแตกต่างในการเข้าถึงข้อมูล ทำให้ปัญหา Moral Hazard และ adverse selection ที่พบมากในภาคการเงินลดลง เป็นต้น เหตุผลเหล่านี้ประเทศต่างๆ ที่ต้องการให้ไทยเปิดเสรีภาคการเงินได้ชี้ให้ไทยเห็นว่า ไทยควรเปิดเสรีภาคการเงิน เพื่อไม่ให้ตกอยู่ในภาวะล้าหลังประเทศอื่นๆ

ในขณะที่ภายใต้กรอบการเจรจาการค้าภาคบริการ (GATS) ของ WTO นั้น ประเทศไทยมีข้อผูกพันการเปิดตลาด ซึ่งการเจรจาในรอบต่างๆ ทั้งทวิภาคีหรือ ASEAN ส่วนใหญ่ได้อิงตามกรอบดังกล่าว (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2552) โดยมีรายละเอียดคือ

Mode 1 (การให้บริการข้ามพรมแดน)

Mode 2 (การเดินทางเข้าไปใช้บริการในต่างประเทศ) ไม่มีข้อจำกัดสำหรับบริการให้คำปรึกษาทางการเงินและการประมวลผลข้อมูลทางการเงิน แต่ไม่ผูกพันสำหรับบริการด้านอื่นๆ

Mode 3 การเข้ามาลงทุนดำเนินกิจการในประเทศ ไม่มีข้อจำกัดสำหรับสำนักงานตัวแทนธนาคารต่างชาติ ส่วนสาขาของธนาคารต่างชาติไม่มีข้อจำกัดสำหรับสาขาเดิม ส่วนสาขาใหม่ต้องได้รับการอนุมัติจากรัฐมนตรีโดยการยินยอมของคณะรัฐมนตรี อนุญาตให้เปิดบริการ ATM ได้ภายใต้เงื่อนไขต้องร่วมให้บริการ ATM กับธนาคารพาณิชย์ไทยและสามารถให้บริการได้เฉพาะในสถานที่ตั้งของตนหรือใช้ที่ร่วมกับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยได้ นอกจากนี้ยังอนุญาตให้ตั้งจุดบริการได้ 1 แห่งต่อ 1 สาขา โดยไม่อนุญาตให้มีการตั้งสาขา /สาขาย่อย /สำนักงาน /จุดบริการเพิ่มเติมจากเดิม

ธนาคารต่างชาติที่จดทะเบียนในประเทศไทย

- ผู้ผูกพันเฉพาะการเข้าสู่ตลาดโดยการถือหุ้นร่วมกับธนาคารไทยที่ประกอบการอยู่แล้วเท่านั้น

- ต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 5 โดยบุคคลต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ
- ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยไม่น้อยไปกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนผู้บริหารทั้งหมด

Mode 4 การเคลื่อนย้ายบุคลากร มีเงื่อนไข ดังนี้

- 2 คน สำหรับการดำเนินงานของธนาคารในลักษณะที่เป็นสำนักงานตัวแทน
- 6 คน สำหรับการดำเนินงานของธนาคารในลักษณะของสาขาที่ได้รับอนุญาตแบบ Full-licensed branch
- 4 คน สำหรับการดำเนินงานของธนาคารในลักษณะของสาขาที่เป็น IBF branch
- 8 คน สำหรับการดำเนินงานของธนาคารที่เป็น Full-licensed branch และ IBF branch

5.2. จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

จากข้อมูลการศึกษาความสามารถในการแข่งขันและข้อจำกัดที่ชัดเจนของผู้ประกอบการและการศึกษาข้อมูลปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจ สามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ของธุรกิจบริการธนาคารพาณิชย์โดยภาพรวมของประเทศไทย ได้ดังนี้

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

จุดแข็ง/ความสามารถในการแข่งขัน	จุดอ่อน
<p>กิจการธนาคารของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับธนาคารลูกของธนาคารต่างชาติ สาขาของธนาคารต่างชาติและนักลงทุนรายใหม่ พบว่ามีจุดแข็งที่สำคัญคือ</p> <p>➢ ด้าน การตลาด โดยธนาคารในประเทศไทยมีจำนวนไม่มากและเพียงพอกับความต้องการใช้บริการของลูกค้าอยู่แล้ว ธนาคารส่วนใหญ่ก็มีฐานลูกค้าประจำอยู่แล้ว ซึ่งมีการใช้บริการธนาคารเต็มมาอย่างต่อเนื่อง และลูกค้ามีแนวโน้มต่ำในการเปลี่ยนแปลงธนาคาร เนื่องจากต้องเสียต้นทุนในการเปลี่ยนธนาคาร และมีความคุ้นเคยกับการใช้บริการธนาคารเต็มมาอย่างยาวนานแล้ว</p>	<p>จากการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ เช่น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย สมาคมธนาคารไทย ธนาคารกรุงศรีอยุธยา สถาบันวิจัยเศรษฐกิจการคลัง เป็นต้น พบว่ากิจการธนาคารไทยมีจุดอ่อนที่สำคัญดังนี้</p> <p>➢ การบริหารจัดการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศที่มีการเจรจาเขตการค้าเสรีกับสหรัฐฯ ไปแล้วพบว่าหนี้เสีย (NPLs) ในช่วงปี 2000-2004 ของธนาคารพาณิชย์ของไทยอยู่ในระดับที่สูงกว่าหลายประเทศ เช่น ซิลี เม็กซิโกและสิงคโปร์ นอกจากนี้ในส่วนของการกันสำรองเผื่อหนี้เสีย (NPL coverage) ประเทศไทยมีการสำรองน้อยกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นถึงระดับเสถียรภาพของธนาคารไทยที่ค่อนข้างต่ำ - สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (2549) รายงานโดยอ้างผลการศึกษาของ Poshyanada-Mallikamas et al. (2005) ที่สำรวจความสามารถในการบริหารความเสี่ยงของธนาคารในประเทศไทย โดยคะแนนสูงสุดเท่ากับ 8 พบว่า ธนาคารที่เป็นสาขาของธนาคารต่างประเทศและธนาคารที่เป็นบริษัทของต่างชาติมีระดับคะแนนสูงกว่าธนาคารไทย รองลงมาคือ ธนาคารไทยขนาดใหญ่ ธนาคารไทยขนาดเล็ก - ธนาคารของไทยต้องนำเกณฑ์ Basel II เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการธนาคารในปัจจุบัน หากเปิดเสรี ให้ธนาคารต่างชาติเข้ามา ภายใต้ Basel II จะทำให้ธนาคารต่างชาติได้เปรียบมากกว่า เนื่องจากระบบการบริหารจัดการของธนาคารไทยมีความล้าหลังกว่า มีขนาดสินทรัพย์ที่เล็กกว่า รวมทั้งมีอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating) ที่ต่ำกว่า ส่งผลให้ธนาคารของไทยมีต้นทุนในการระดมทุนที่สูงกว่าธนาคารต่างชาติ <p>➢ การตลาด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ธนาคารพาณิชย์ไทยส่วนใหญ่ ไม่มีความคุ้นเคยกับธุรกรรมที่มีความยากหรือซับซ้อนมากเท่ากับธนาคารของต่างชาติ เช่น ธุรกรรมทางการเงินข้ามประเทศ ตราสารอนุพันธ์ในระดับที่มีความซับซ้อน สูง การให้บริการแนะนำเรื่องการลงทุนหรือบริหารความมั่งคั่ง (Private Banking) เป็นต้น ทำให้ไม่สามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากเปิดให้ต่างชาติเข้ามาดำเนินกิจการธนาคารในไทยแบบ

จุดแข็ง/ความสามารถในการแข่งขัน	จุดอ่อน
	<p>- ไม่ค่อยเป็นค่อยไป อาจทำให้เกิดการเสียเปรียบ เนื่องจากไม่สามารถปรับตัวได้ต่อการเปลี่ยนแปลงได้ทัน</p> <p>- หากการเปิดเสรีบริการทางการเงินเปิดจนถึงระดับธุรกรรม หรือให้ต่างชาติดำเนินการได้ทุกธุรกรรมที่ธนาคารพาณิชย์ในประเทศมีการให้บริการ อาจส่งผลกระทบต่อธนาคารในประเทศได้ เช่น ธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศ เนื่องจากธนาคารไทยไม่มีสาขาของธนาคารไทยในต่างประเทศมากนัก ทำให้มีการเสียค่าธรรมเนียมหลายทอดพอสมควร ในขณะที่ธนาคารต่างชาติมีเครือข่ายการให้บริการอยู่ทั่วโลก ซึ่งทำให้ต้นทุนในการให้บริการต่ำกว่าและประสิทธิภาพการให้บริการดีขึ้น</p> <p>> กลุ่มเป้าหมาย</p> <p>ธนาคารไทยมีส่วนแบ่งตลาดของสินเชื่อสำหรับลูกค้ากลุ่ม SMEs ในสัดส่วนที่มากที่สุด เมื่อเทียบกับตลาดสินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่ การที่ธนาคารมีจำนวนลูกค้า SMEs จำนวนมาก แต่พบว่าขนาดธุรกรรมของลูกค้า SMEs นั้นเล็กกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ ทำให้ธนาคารไทยต้องแบกรับภาระต้นทุนที่สูงในการจัดทำระบบข้อมูล โดยเฉพาะหากต้องมีการนำเกณฑ์ Basel II เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลและความเสี่ยงในการประกอบกิจการ</p>
โอกาส	อุปสรรค
<p>> ภาวะเศรษฐกิจโลก ปัญหาภาวะเศรษฐกิจของประเทศพัฒนาแล้วหลายประเทศ ทำให้แหล่งเงินทุนมีแนวโน้มไหลเข้ามาในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่น่าจะมีโอกาสในการขยายตัวของภาคการเงิน หากมีการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไปในทิศทางที่เหมาะสม</p> <p>> กลุ่มเป้าหมาย โครงสร้างลูกค้ารายใหญ่ของธนาคาร จากเดิมเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ที่สามารถออกตราสารหนี้ในการกู้ยืมเงินได้เองโดยไม่ต้องพึ่งธนาคาร จะเริ่มเปลี่ยนไปเป็นลูกค้า SMEs แทนลูกค้ารายใหญ่ ซึ่งต่อไปกลุ่มเป้าหมายที่เป็นลูกค้าสำคัญของธนาคารจะเป็น SMEs ที่มีจำนวนมาก ซึ่งสถาบันการเงินต่างๆ ควรมีการศึกษาการให้สินเชื่อให้กับกลุ่มลูกค้าดังกล่าวให้มีแนวทางที่ชัดเจน</p>	<p>> ประเทศไม่มีความพร้อมด้านเครื่องมือ / มาตรการรองรับการเปิดเสรี ประเทศไทยยังไม่มีความพร้อมในระบบกฎหมายหรือเครื่องมือในการกำกับดูแลและส่งเสริมพัฒนาให้ผู้ประกอบการไทยมีความพร้อม เช่น อยู่ระหว่างการพัฒนาโครงสร้างกฎหมายที่จะสนับสนุนการกำกับดูแลต่างๆ อยู่ในช่วงปฏิรูปภาคธนาคารผ่านแผนแม่บทสถาบันการเงิน รวมทั้งภาคธนาคารและทางหน่วยงานภาครัฐอยู่ในช่วงการนำเอา Basel II มาใช้ ซึ่งถือว่ายังไม่มีความพร้อม ดังนั้นการเปิดเสรีทางการเงินจำเป็นต้องมีการเร่งเตรียมความพร้อม และดำเนินการอย่างเป็นลำดับขั้นแบบค่อยเป็นค่อยไป</p> <p>- สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือของสถาบันการเงินหรือ Moody Investor Services ได้ทบทวนความเป็นไปได้ในการลดอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารในประเทศไทย 11 แห่งในช่วงกลางปี 2552 ที่ผ่านมา ได้แก่ ธ.กรุงเทพ ธ.กรุงศรีอยุธยา ธ.เพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธ.อาคารสงเคราะห์ ธ.กสิกรไทย ธ.กรุงไทย ธ.นครหลวงไทย ธ.ไทยพาณิชย์ ธ.สแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด ธ.ทหารไทย และ ธ.ยูไนเต็ด โอเวอร์ซีส์ แบงก์ โดยพิจารณาจากความสามารถในการให้ความช่วยเหลือภาคธนาคารของรัฐบาลไทยในกรณีที่มีความจำเป็น โดยพบว่าความสามารถในการให้ความช่วยเหลือธนาคารของรัฐบาลไทยลดลง เนื่องจากการก่อหนี้สาธารณะเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ ทั้งนี้การลดอันดับความน่าเชื่อถือดังกล่าวอาจทำให้สถาบันการเงิน/ธนาคารกู้ยืมเงินได้ลำบากมากขึ้นและมีต้นทุนอัตราดอกเบี้ยที่ค่อนข้างสูง</p>